

Dönem : 3
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 786

Türkiye - Danimarka Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/552)

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/552
Karar No. : 210

28 . 11 . 1972

Millet Meclisi Başkanlığına

3 neü toplantı yılı içinde görüşülerek karara bağlanan (Türkiye - Danimarka Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı) bu toplantı yılında yeniden benimsenmek üzere Komisyonunuza gönderilmiştir. Rapor Komisyonunuzca aynen benimsenmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
Zonguldak	Ankara	Çorum	Ankara
K. Nedimoğlu	M. K. Yılmaz	A. Topçubaşı	H. Balan
Aydın	Bursa	Bursa	Eskişehir
N. Mentеше	N. Atlı	A. Türkel	İ. Anı
İmzada bulunamadı			
Isparta	İçel	İzmir	Kayseri
A. İ. Balın	C. Okyayuz	K. Önder	V. A. Özkan
Malatya	Manisa	Muş	Niğde
H. Gökçe	M. Ok	N. Neftçi	H. A. Kavurmacıoğlu
	Samsun	Trabzon	
	H. Özalp	A. Şener	
	İmzada bulunamadı		

T. C.

Başbakanlık

24 . 11 . 1971

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 71-1322/14000

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 13 . 11 . 1971 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye - Danimarka Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ile Sözleşme ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim
Başbakan

GEREKÇE

Danimarka'da çalışan Türk işçilerinin de sosyal güvenliklerinin teminat altına alınmasını sağlamak, işçilerimizin bu ülkedeki çalışmalarını sosyal güvenlikleri yönünden değerlendirmek amacıyla söz konusu ülke ile bir Sosyal Güvenlik Sözleşmesi imzalanmıştır.

İmzalanan sözleşmeye göre Âkit Tarafların vatandaşları çalıştıkları ülke vatandaşlarıyla, sözleşmenin uygulanmasında, eşit muameleyle tabi tutulacaklar, bir sosyal güvenlik yardımına hak kazanılıp kazanılmadığının tâyininde her iki ülkede geçen sigortalılık, çalışma veya ikamet süreleri nazara alınacaktır.

13 Kasım 1970 tarihinde Ankara'da imzalanan ve Danimarka'daki işçilerimizle aile fertlerinin, sosyal güvenlik yönünden, önemli bir ihtiyacını karşılayacak olan Sözleşmenin ihtiva ettiği hükümler aşağıda Sözleşmedeki madde numaraları sırasına göre açıklanmıştır.

BÖLÜM : I

Genel hükümler

Madde 1. — Bu maddede (ülke, vatandaş, mevzuat, yetkili makam, yetkili kurum, ikametgâh, aile fertleri, hak sahipleri, sigortalılık süreleri, çalışma süreleri, yardımlar ve aylıklar gibi) Sözleşmede geçen terimlerin tarifleri yapılmaktadır.

Madde 2. — Bu maddede, Sözleşmenin;

Türkiye bakımından;

İşkazaları ile meslek hastalıkları, hastalık, analık, malûllük, yaşlılık ve ölüm hallerini kapsayan Sosyal Sigortalar Kanunu ile Devlet Memurları Emekli Sandığı Kanununu,

Danimarka bakımından;

Hastalık ve analık sigortası, işkazası ile meslek hastalıkları sigortası, aile yardımları, işsizlik sigortası, yaşlılık sigortası, malûllük sigortası, dul aylıkları, yetimlerle dul kadın veya erkeklerin çocuklarına tahsis edilen özel aylıklar ve iş piyasası ek aylıklarını (A. T. P.)

Kapsayan mevzuata uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 3. — Maddenin birinci fıkrası, sözleşmenin, 2 nci maddede zikredilen mevzuatı değiştiren veya bu mevzuata ek olarak çıkarılan bütün kanunlarla tüzükler hakkında da uygulanmasını öngörmekte, ikinci fıkrada, sözleşmenin Âkit Tarafların uyuşması kaydıyla, yeni bir sosyal güvenlik dalı ile ilgili kanun ve tüzükler hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir. Üçüncü fıkra ile sözleşmenin, yürürlükte bulunan mevzuatın yeni nüfus kategorilerine teşmiline dair kanun ve tüzükler hakkında uygulanabilmesi, bu kanun ve tüzüklerin resmen yayınlandıkları tarihten itibaren üç ay içinde diğer Âkit Tarafça itiraz edilmemesi şartına bağlanmıştır.

Madde 4. — Bu maddenin 1 nci fıkrasına göre; Âkit Tarafların ülkelerinde çalışan diğer taraf vatandaşları, 2 nci maddede zikredilen mevzuata tabi olup, hak ve vecibeleri bakımından ikamet ettikleri ülke vatandaşlarıyla eşit muamele göreceklendir. Maddenin 2 nci fıkrası sözleşmenin, diplomatik temsilcilerle konsolosluk mesleğinde çalışan kimseler hakkında uygulanmayacağını âmindir.

Madde 5. — Bu maddede 4 nci madde ile vazedilen eşit muamele kaidesinin istisnaları zikredilmektedir. Bu istisnalar şunlardır.

a) İşvereni tarafından diğer Âkit Taraf ülkesine geçici bir işin icrası için gönderilen bir kimse hakkında, ilk on iki aylık süre için, işmerkezinin bulunduğu taraf mevzuatı uygulanacak, önceden kestirilemeyen sebepler yüzünden işin on iki aydan fazla sürmüş olması halinde de, diğer taraf yetkili makamının muvafakati alınmak kaydıyla, aynı mevzuatın uygulanmasına devam edilebilecektir.

b) İşmerkezi Âkit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir taşıma müessesesince istihdam edilen ve diğer taraf ülkesinde çalıştırılan kimseler hakkında işmerkezinin bulunduğu taraf mevzuatı uygulanacaktır. Ancak bu kimseler, taşıma müessesesinin diğer taraf ülkesinde bulunan şu-

besi v&ya daimî temsilciliği tarafından çalıştırıldıkları ve devamlı olarak bu ülkede oturdukları takdirde, haklarında şubenin veya daimî temsilciliğin bulunduğu taraf mevzuatı uygulanacaktır.

e) Denizde seyreden bir gemide çalışanlar hakkında geminin bayrağını taşıdığı taraf mevzuatı uygulanacak, Âkıt Taraflardan birinin limanında, diğer Âkıt Tarafa ait bir geminin yüklenmesi, boşaltılması ve onarılması işlerinde çalışanlar veya bu gibi işlerin gözetimi ile ilgili olan kimseler limanın aidolduğu taraf mevzuatına tabi olacaklardır.

Madde 6. — Bu maddenin 1 nci fıkrasında, 4 nü maddenin 1 nci fıkrasıyla vazedilen, Âkıt Tarafların ülkelerinde çalışan diğer Âkıt Taraf vatandaşlarına çalıştıkları ülke vatandaşlarıyla eşit muamele yapılması prensibinin, elçilik ve konsolosluk meslek memurlarının şahsî hizmetlerinde çalışan kimseler hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir. Ancak, bu kimseler diledikleri takdirde, elçilik veya konsoloslukla temsil edilen tarafın vatandaşı olmak şartıyla, haklarında vatan-daşı buldukları taraf mevzuatının uygulanmasını bu maddenin 2 nci fıkrasına göre isteyebileceklerdir. Ancak bu haklarını sözleşmenin yürürlüğe girdiği veya işe başladıkları tarihten itibaren altı ay içinde kullanabileceklerdir.

Madde 7. — Maddenin 1 nci fıkrası, Âkıt Taraflardan birinin ülkesinde ikamet eden Türk ve Danimarka vatandaşlarının her iki Âkıt Taraf mevzuatına göre sağlanan sosyal güvenlik yardımlarından yararlanacaklarına,

2 nci fıkrası ise Âkıt Taraflardan birinin mevzuatına göre sağlanan herhangi bir sosyal güvenlik yardımının, üçüncü bir ülkede ikamet eden diğer Âkıt Taraf vatandaşlarına da mevzuatı uygulanan tarafın söz konusu üçüncü ülkede ikâmet eden vatandaşlarıyla aynı şartlarla ve aynı ölçüde sağlanacağına,

Dairdir.

Madde 8. — Bu maddeye göre Âkıt Tarafların yetkili makamları 4 nü maddedeki eşitlik kaidesine istisnalar yapılması hususunda anlaşabilecekleri gibi 5 nü maddedeki istisnaların özel hallerde uygulanmaması için de mutabakata varabileceklerdir.

BÖLÜM : II

Hastalık ve Analık Sigortası

Madde 9. — Bu madde Âkıt Tarafların ülkelerinde ikamet eden Türk ve Danimarka vatandaşlarının hastalık sigortası ile sağlanan yardımlar bakımından eşit muamele göreceklğine dairdir.

Madde 10. — İkamet ettikleri diğer Âkıt Taraf ülkesinde hastalığa karşı sigorta edilmiş bulunan Türk ve Danimarka vatandaşlarıyla o ülkede ikamet eden aile fertleri, ikamet ettikleri ülkede yürürlükte bulunan mevzuat çerçevesinde hastalık sigortası yardımlarından bu madde uyarınca yararlanacaklardır.

Madde 11. — Hastalık Sigortası yardımlarına hak kazanabilmesi belirli bir sigortalılık, çalışma veya ikamet şartına bağlanmışsa, bu maddeye göre, o kimsenin her iki ülkede yürürlükte bulunan hastalık sigortası mevzuatına göre tamamladığı süreler nazara alınacaktır.

Madde 12. — Bu madde Danimarka'da ikamet eden Türk vatandaşlarının Danimarka mevzuatına göre sağlanan analık yardımlarından yararlanabilmelerini, muhtemel doğum tarihinden önce Danimarka'da en az on ay ikamet etmiş olmak şartına bağlamıştır.

Madde 13. — Danimarka'da gebelik veya doğum nedeniyle işgöremez duruma düşülmesi ve bu yüzden kazancın kaybolması halinde işgöremezlik ödeneğinden yararlanılıp yararlanılmayacağına tayininde, Türkiye'de yapılmış bir iş bu maddeye göre Danimarka'da yapılmış sayılacaktır.

BÖLÜM : III

İşkazaları ve meslek hastalıkları

Madde 14. — Bu madde Âkıt Taraflardan birinin vatandaşı olup, bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu, vatandaşı olduğu taraf mevzuatına göre yardıma hak kazanan bir kimsenin diğer Âkıt Taraf ülkesinde ikamet ettiği sırada da bu yardımdan yararlanacağına dairdir. Bu yardımlar 27 ncı madde uyarınca hazırlanacak idarî anlaşma hükümlerine göre sağlanacaktır.

Madde 15. — Bu madde, bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meydana gelen malûllük derecesinin, Âkıt Taraflardan birinin mevzuatına göre tayininde, daha önce geçirilmiş olan ve diğer taraf Sigorta Kanununa göre iş kazası veya meslek hastalığı sayılan olayın da na zara alınacağına dairdir.

Madde 16. — Bir meslek hastalığının, ilgili kimsenin her iki Âkıt Taraf ülkesinde bu türlü bir hastalığa sebeb olabilecek işlerde çalıştıktan sonra meydana çıkmış olması halinde, bu kimse, son olarak hangi taraf ülkesinde bu işlerde çalışmışsa yardımlar, bu maddeye göre, o taraf mevzuatına göre yapılacaktır.

Madde 17. — Bu maddede, bir meslek hastalığı sebebiyle, Âkıt Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım gören kimsenin hastalığının diğer Âkıt Taraf ülkesinde bulunduğu sırada artmış olması halinde, yardımları yapmakla yükümlü, kurumun, bu kimsenin Âkıt Taraf ülkesinde böyle bir hastalığa sebeb olabilecek bir işte çalışmamış olması şartıyla, bu artışı tespit ederek gerekli yardımları yapacağı belirtilmektedir.

Madde 18. — Bu madde, bir meslek hastalığı nedeniyle yapılacak para yardımlarının ortalama kazançta göre hesaplanması gereken hâllerde, yardımı yapmakla yükümlü kurumun bu ortalama kazancı, munhasıran kendi mevzuatına göre geçen süre içinde elde edilen kazançlara göre tespit etmesini öngörmektedir.

BÖLÜM : IV

Aile yardımları

Madde 19. — Bu madde; ana, babası Türk vatandaşı olan, gerek kendisi gerek ana ve babası Danimarka'da ikamet eden bir çocuğun, kendisinin veya ana ve babasından birinin Danimarka'da en az altı ay ikamet etmiş olması şartıyla aile yardımlarından (çocuk zammı) yararlanacağına dairdir.

Madde 20. — Bu madde; ana, babası Danimarka vatandaşı olan ve gerek kendisi, gerek ana, ve babası Türkiye'de oturan her çocuğun kendisinin veya ana, babasından birinin Türkiye'de en az altı ay ikamet etmiş olması şartıyla aile yardımlarından (çocuk zammı) yararlanacağına dairdir.

BÖLÜM : V

İşsizlik Sigortası

Madde 21. — Bu maddeye göre; diğer Âkıt Taraf ülkesinde ikamet eden Türk ve Danimarka vatandaşları işsizlik sigortası hakları bakımından eşit muameleye tabi tutulacaklardır.

BÖLÜM : VI

Yaşlılık, malûllük ve ölüm yardımları

Madde 22. — 18 yaş ile yaşlılık aylığından yararlanma yaş haddi arasında Danimarka'da en az 15 yıl ikamet eden ve bunun en az 5 yılı yaşlılık aylığı talebettikleri tarihten hemen

önceki süre içinde geçen Türk vatandaşları, bu maddeye, göre, Danimarka mevzuatına göre yaşlılık aylığı almaya hak kazanacaklardır.

Madde 23. — Bu madde, Danimarka'daki Türk vatandaşlarının, malûllük aylığı talebinde, buldukları tarihten hemen önceki en az beş yıl içinde Danimarka'da ikamet etmiş olmaları ve bu süre içinde bedenen ve fikren normal bir iş görebilecek durumda bulunmaları şartıyla, Danimarka mevzuatına göre malûllük aylığından yararlanmalarını öngörmektedir.

Madde 24. — Bu maddede; Danimarka'daki Türk vatandaşlarının;

a) Ölen eşin, 18 yaşından sonra ve ölüm e hemen tekaddüm eden en az beş yıl zarfında Danimarka'da ikamet etmiş olması,

b) Dul kadının aylık bağlanması isteğinde bulunduğu tarihe hemen tekaddüm eden en az beş yıl içinde Danimarka'da ikamet etmiş olması kaydıyla,

Danimarka mevzuatına göre dul aylığından yararlanacakları belirtilmektedir.

Madde 25. — Dul kalan Türk kadın ve erkeklerinin çocukları ile Türk vatandaşlarının yetimleri, Danimarka'da ikamet ettikleri takdirde, bunların ölen ana ve babalarından birinin veya her ikisinin ölüm tarihine hemen tekaddüm eden en az beş yıl içinde Danimarka'da ikamet etmiş olmaları şartıyla, Danimarka mevzuatına göre ödenen aile yardımlarından bu madde uyarınca yararlanacaklardır.

Madde 26. — İlgililere ne şekilde maaş bağlanacağına mütedair bu maddenin 1 nci fıkrasına göre; bir kimse veya hak sahiplerinin, yalnız Türk mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri nazara alındığı takdirde maaş bağlanmasına hak kazanamaması halinde, Danimarka'da geçen çalışma sürelerinin lüzumu kadarı nazara alınacaktır. Ancak Türk mevzuatına göre geçen prim ödeme süresi 360 günden az olduğu takdirde bu fıkra hükmü uygulanmayacaktır.

Maddenin 2 nci fıkrasına göre, Danimarka'da geçen bir tam çalışma ayı Türk mevzuatına göre geçen 30 prim ödeme gününe eşit kabul edilecektir.

Aylık bağlanmasına hak kazanan bir kimsenin aylığı 3 ncü fıkra uyarınca şu şekilde hesaplanacaktır.

a) Türk yetkili kurumunu önce ilgili kimsenin alabileceği nazari aylığı 1 nci fıkraya göre tespit edecek,

b) Yetkili kurum bilâhare, bu nazari aylık üzerinden ödenecek fiili aylık miktarını hesaplayıp, gerekirse bu miktarı, uyguladığı mevzuata göre geçen sigortalılık süreleriyle orantılı olarak mevzuatta öngörülen hadde çıkaracaktır.

BÖLÜM : VII

Çeşitli hükümler

Madde 27. — Her iki Âkit Tarafın yetkili makamları, bu madde uyarınca, Sözleşmenin uygulanması için gerekli idari anlaşmayı yapacaklar, uygulama alanında alman tedbirlerle, uygulamaya etkili olabilecek mevzuat değişiklikleri konusunda birbirlerine bilgi verecekler ve uygulamayı kolaylaştırmak üzere irtibat büroları tâyin edeceklerdir.

Madde 28. — Bu maddenin;

(a) bendi, Âkit Tarafların yetkili makamları ile sosyal güvenlik mercilerinin, kendi mevzuatlarını uyguluyorlarmış gibi birbirlerine, karşılıklı olarak ve ücret talebetmeksizin yardım edeceklerine,

(b) bendi, yetkili mercilerle diğer kuruluşların birbirleriyle ve ilgili kimselerle doğrudan doğruya İngilizce veya Fransızca olarak muhabere edebileceklerine,

(c) bendi ilgili kimseler tarafından Âkit Tarafların kamu yetkililerine ve sosyal güvenlik mercilerine hitaben yazılan bir dilekçenin Âkit Tarafların kendi dilleriyle yazılmış olması halinde de geçerli sayılacağına, dairdir.

Madde 29. — Bu maddede, Sosyal Güvenlik konusunda düzenlenen belgelere Âkıt Taraflardan birinin mevzuatına göre tanınan vergi, resim ve harç muafiyetinin diğer Âkıt Tarafın makam ve mercilerine verilmesi gereken benzer belgelere de teşmil edileceğine ve sözleşmenin uygulanmasında kullanılacak belgelerin elçilik ve konsolosluk makamlarının tasdikinden muaf tutulacağına dairdir.

Madde 30. — Bu madde; Âkıt Taraflardan birinin yetkili merciiine belirli bir süre içinde verilmesi gereken bir itiraz dilekçesinin, diğer Âkıt Tarafın muadil yetkili merciiine aynı süre içinde verilmesi halinde, kabul edileceğine dairdir.

Madde 31. — Sözleşme gereğince yapılması gereken ödemeler bu madde uyarınca, ödemeyi yapan tarafından parasıyla yapılacaktır.

Madde 32. — Âkıt Tarafların yetkili kurumlarının diğer Âkıt Tarafın yetkili kurumunun isteği üzerine kendi ülkesinde ikamet eden kimselerin tıbbî muayenelerini yaptıracağına, aynı zamanda idarî yardımda bulunacağına mütedair bu madde, muayene isteğinde bulunan yetkili kuruma dilediği takdirde, ilgili kimseyi, kendisi tarafından tâyin edilen bir hekime muayene ettirmek hakkını vermektedir.

Madde 33. — Bu madde sözleşmenin uygulanmasından doğacak anlaşmazlıkların Âkıt Tarafların yetkili makamlarının karşılıklı olarak anlaşmaları suretiyle çözümlenmesini öngörmektedir.

Madde 34. — Bu madde ile Danimarka İş Piyasası Ek Aylık sistemine üye olunmasıyla ilgili hükümlerin yabancı işçiler için de uygulanması sağlanmıştır.

BÖLÜM : VIII

Son hükümler

Madde 35. — Bu maddenin;

1 neî fıkrasında; Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki devre için bir hak bahşetmeyecektir;

2 neî fıkrasında sözleşmenin yürürlüğe girmesinden önce geçen sigortalılık, çalışma ve ikamet sürelerinin sözleşmenin uygulanmasından doğan hakların tespitinde nazara alınacağı,

3 neü fıkrasında; 1 neî fıkra hükmü saklı kalmak şartıyla, sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önce meydana gelen bir sigorta vakası için dahi sözleşmeye göre bir hakkın doğabileceği,

4 neü fıkrasında; ilgili kimsenin vatandaşlık durumu veya diğer Âkıt Taraf ülkesinde ikamet etmiş olması nedeniyle yapılmış veya durdurulmuş bir yardımın, ilgili kimsenin isteği üzerine, yardımın daha önce toptan ödeme şeklinde yapılmamış olması şartıyla, sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yapılacağı veya durdurulmuş olan yardımın ödenmesine başlanacağı, mevzuata göre yardımın yapılması için istekte bulunulmasına gerek olmayan hallerde yardımın ilgilinin talebi olmadan yapılabileceği,

5 neî fıkrasında, 4 neü fıkrada sözü edilen talebin sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten iki yıl sonra yapılması halinde, zamanaşımına uğramamış olması şartıyla, yardımın talebin yapıldığı tarihten itibaren yapılacağı,

belirtilmektedir.

Madde 36. — Bu maddede sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iki aylık süre için geçerli olduğu, Âkıt Taraflardan birinin hükümetince bir yıllık sürenin bitiminden üç ay önce yürürlükten kaldırma ihbarında bulunulmadıkça yürürlük süresinin on iki ay daha uzamış olacağı, sözleşmenin yürürlükten kaldırılmış olmasının daha önce kazanılmış hakları etkilemeyeceği, sözleşme hükümlerine göre ileride elde edilecek yardımların ne suretle verileceğinin özel bir anlaşma ile düzenleneceği belirtilmektedir.

Madde 37. — Bu madde, sözleşmenin Groenland ile Faroe adalarında uygulanmayacağına dairdir.

Madde 38. — Bu madde : Sözleşmenin 13 Kasım 1970 tarihinde Ankara'da imzalandığına, tasdik belgelerinin en kısa zamanda Kopenhag'da teati edileceğine, sözleşmenin tasdik belgelerinin teati edildiği ayı takibeden ikinci ayın birinci günü yürürlüğe gireceğine dairdir.

Hükümleri yukarıda teferruatıyla açıklanan sözleşmenin uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı üç maddeden müteşekkildir.

Madde 1. — Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dairdir.

Madde 2. — Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğini belirtmektedir.

Madde 3. — Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulunun yürüteceğine dairdir.

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/552
Karar No. : 7

24 . 12 . 1971

Yüksek Başkanlığa

Türkiye - Danimarka Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakıyla Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede de etraflı belirtilmiş olduğu üzere, Danimarka'da çalışan işçilerimizin de sosyal güvenliklerinin teminat altına alınması maksadına mâtuf olarak yapılmış olan sözleşme, Komisyonumuzca da müspet mütalâa olunarak, sözleşmenin tasdiki hakkındaki tasarı aynen kabul edilmiş ve mevzuun lüzum ve ehemmiyeti nazarı itibara alınarak tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temenniye şayan görülmüştür.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışişleri Komisyonu

Başkanı Ankara O. Alp	Sözcü İstanbul O. Kabıbay	Kâtip Balıkesir A. İ. Kıvrımlı	Adana A. R. Güllüoğlu
Afyon K. R. Çerçel	Bursa C. Külâhlı	Diyarbakır B. Eğilli	İstanbul S. Orkunt
İstanbul İ. Sancar	İstanbul N. İ. Tokgöz	İstanbul M. Yardımcı	İzmir Ş. Adalan

İmzada bulunamadı.

İzmir
N. Kürşad

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/552
Karar No. : 160

6 . 5 . 1972

Millet (Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale buyurulan «Türkiye - Danimarka Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı» ile, önhavalesi uyarınca Dışişleri Komisyonunca hazırlanan raporu, Dışişleri ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katıldığı toplantıda incelendi ve görüşüldü

Son yıllarda çeşitli ülkelere çalışmak için gönderilen işçi vatandaşlarımızın, bu ülkelerin kendi işçilerine tanıdığı hakların Türk işçilerine de tanınması yolunda çeşitli temaslar ve sözleşmeler yapılabilmesi için devamlı çalışmalar yapılmaktadır. İşçilerimizin sosyal güvenliklerinin sağlanması (başka ülkelerde olsalar bile) çeşitli tereddüt ve manevî çöküntü içerisinden kurtarılmaları şayanı arzudur. Mezkûr tasarının Danimarka'da çalışan işçi vatandaşlarımızın aile fertlerinin, sosyal güvenlik yönünden önemli bir ihtiyacını karşılayacağı müşahede edilerek, tasarı, komisyonumuza da olumlu karşılanmış ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının 1 nci, 2 nci ve 3 nci maddelerinin aynen kabulüne,

Sözleşme tarihinin eski olduğu ve tasarının biran evvel kanunlaşmasının faydalı olacağı gerekçesiyle, Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Bu itibarla, öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Balıkesir <i>C. Bilgehan</i>	Sözcü Ankara <i>M. K. Yılmaz</i>	Kâtip Malatya <i>A. Karaaslan</i>	Adana <i>S. Kılıç</i>
Amasya <i>S. Aygün</i>	Ankara <i>H. Balan</i>	Aydın <i>N. Menteşe</i>	Bolu <i>H. İ. Cop.</i>
Denizli <i>H. Oral</i>	Diyarbakır <i>S. Savcı</i>	Giresun <i>M. E. Turgutalp</i>	İçel <i>C. Okyayuz</i>
Konya <i>N. Kalaycıoğlu</i>	Konya <i>B. Müderrisoğlu</i>	Manisa <i>H. Okçu</i>	Zonguldak <i>K. Nedimoğlu</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye - Danimarka Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

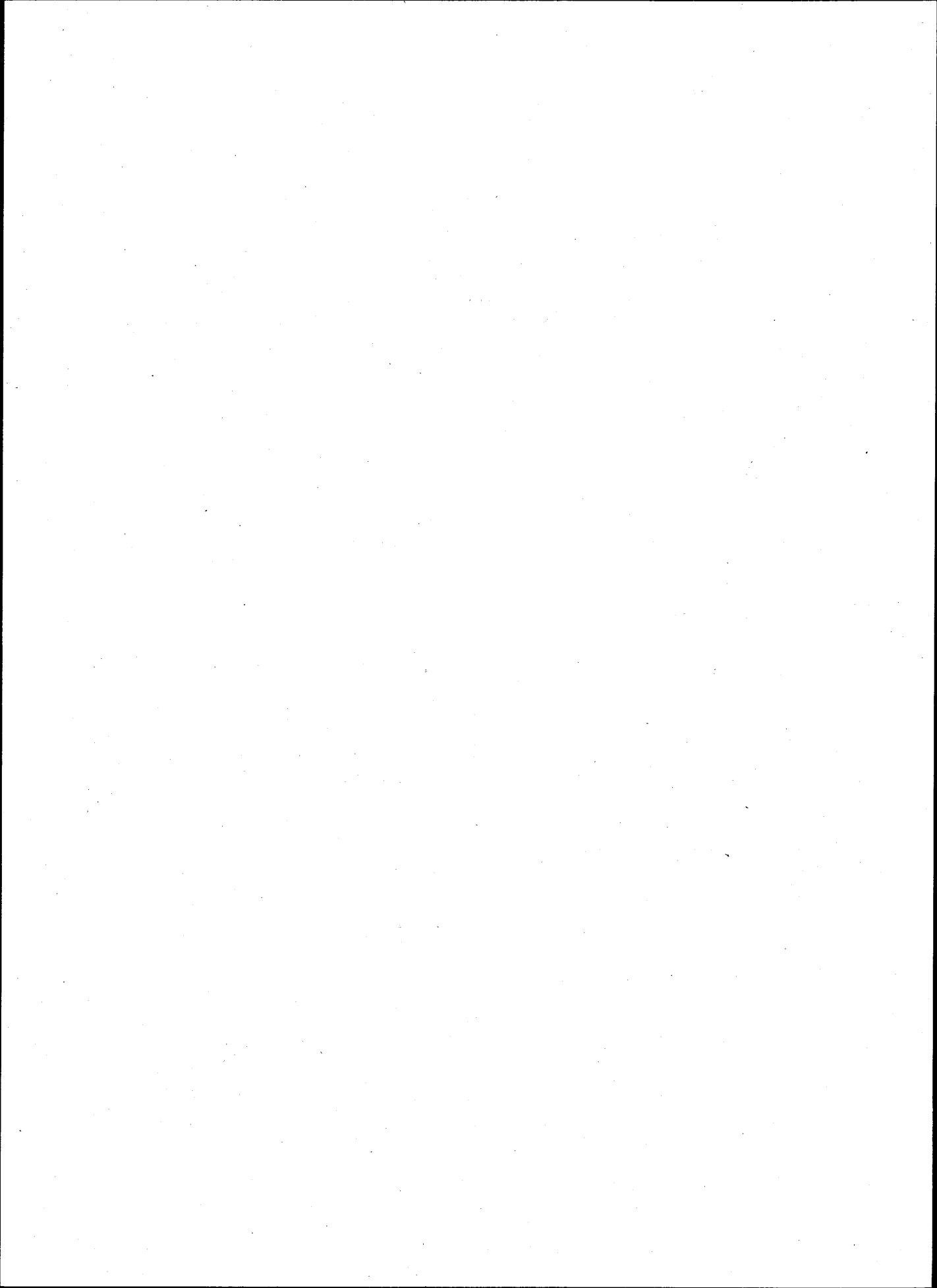
MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Danimarka Hükümeti arasında 13 Kasım 1970 tarihinde Ankara'da imzalanan (Türkiye ile Danimarka arasında Sosyal Güvenlik hakkında sözleşme) nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

13 . 11 . 1971

Başbakan <i>N. Erim</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>S. Koçaş</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>A. Karaosmanoğlu</i>	Devlet Bakanı <i>M. Özgüneş</i>
Adalet Bakanı <i>I. Arar</i>	Millî Savunma Bakanı V. <i>S. N. Ergin</i>	İçişleri Bakanı <i>H. Ömeroğlu</i>	Dışişleri Bakanı <i>O. Olcaş</i>
Maliye Bakanı <i>S. N. Ergin</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>Ş. Orel</i>	Bayındırlık Bakanı <i>M. Öztekin</i>	Dış Eko. İliş. Bakanı <i>Ö. Derbil</i>
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>T. Akyol</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>H. Özalp</i>	Tarım Bakanı V. <i>S. İnal</i>	Ulaştırma Bakanı <i>C. Karakaş</i>
Çalışma Bakanı <i>A. Sav</i>	Sanayi ve Ti. Bakanı <i>A. Çilingiroğlu</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>N. Devres</i>	Turizm ve Ta. Bakanı <i>E. Y. Akçal</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>S. Babüroğlu</i>	Köy İşleri Bakanı <i>C. Aykan</i>	Orman Bakanı <i>S. İnal</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>S. Ergun</i>
	Kültür Bakanı <i>T. Halman</i>		

TÜRKİYE İLE DANİMARKA ARASI SOSYAL GÜVENLİK HAKKINDA SÖZLEŞME

İki devlet arasında sosyal güvenlik alanındaki ilişkileri düzenlemeyi arzu eden Türkiye Hükümeti ve Danimarka Hükümeti,

Her iki taraftan birinin vatandaşlarının, diğer tarafın sosyal güvenlik mevzuatına göre, mümkün olan hallerde, o tarafın vatandaşları ile eşit muameleye tabi tutulmaları prensibini teyid ederek,

Bu prensibin uygulama alanına konmasını ve bir tarafın ülkesinden diğer taraf ülkesine giden her iki memleket vatandaşlarının ya kendi ülkelerinde buldukları sırada kendi mevzuatlarına göre kazandıkları hakların muhafazasını veya gittikleri ülkede yürürlükte bulunan mevzuatla sağlanan muadil haklardan yararlanmalarını mümkün kılacak tedbirlerin alınmasını arzu ederek, aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır :

BÖLÜ : I

Genel hükümler

MADDE : 1

Bu sözleşmenin uygulanmasında, sözleşme metninde aksine hüküm yoksa :

- (a) «Ülke», metne göre, Türkiye veya Danimarka'yı;
 - (b) «Vatandaş», Türkiye bakımından, bir Türk vatandaşının, Danimarka bakımından da, bir Danimarka vatandaşı;
 - (c) «Mevzuat», Sözleşme metnine göre, 2 nci maddede belirtilen ve taraflardan birinin veya diğerinin ülkesinin herhangi bir yerinde yürürlükte bulunan kanunları, tüzükleri ve yönetmelikleri;
 - (d) «Yetkili makam», Türkiye bakımından Çalışma veya Maliye Bakanlığını ve Danimarka bakımından da, Sosyal İşler ve Çalışma Bakanlığını;
 - (e) «Yetkili kurum», yardımları sağlamakla yükümlü kurumu;
 - (f) «İkametgâh», kanunî ikamet yerini;
 - (g) «Aile fertleri», yardımları sağlamakla yükümlü kurumun uyguladığı mevzuatta aile ferdi olarak tarif edilen veya böylece tanınan kimseleri;
 - (h) «Hak sahipleri», yardımlar hangi mevzuata göre yapılıyorsa o mevzuatta hak sahibi olarak tarif edilen veya böylece tanınan kimseleri;
 - (i) «Sigortalılık süreleri», ilgili mevzuatta sigortalılık süreleri olarak tarif veya o mevzuata göre sigortalılık süreleri olarak kabul edilen prim ödeme süreleri ile anılan mevzuata göre sigortalılık sürelerine muadil sayılan süreleri;
 - (j) «Çalışma süreleri», ilgili mevzuatta çalışma süresi olarak tarif veya böylece kabul edilmiş olan sürelerle anılan mevzuata göre çalışma sürelerine muadil sayılan süreleri;
 - (k) «Yardımlar» ve «aylıklar», bu sözleşmede aksine hüküm bulunmayan hallerde, kamu fonlarından sağlanan yardımlarla aylıkları ve bunları teşkil eden unsurları, zamları, yeniden değerlendirilmelere göre yapılan artırımları, ek ödemeleri, kazanma gücünün muhafazası veya artırılması amacıyla yapılan her türlü yardımları, aylık yerine yapılan toptan ödemeleri ve mümkün olan hallerde prim iadelerini;
- ifade eder.

MADDE : 2

Bu sözleşme hükümleri :

(1) Türkiye bakımından :

(a) İş kazaları ile meslek hastalıkları, hastalık, analık, málüllük, yaşlılık ve ölüm hallerini kapsayan Sosyal Sigortalar Kanunu ile,

- (b) Devlet Memurları Emekli Sandığı Kanunu;
 - (2) Danimarka bakımından :
 - (a) Hastalık ve analık sigortasının,
 - (b) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasını,
 - (c) Aile yardımlarını,
 - (d) İşsizlik Sigortasını,
 - (e) Yaşlılık Sigortasını,
 - (f) Malûllük Sigortasını,
 - (g) Dul aylıklarını,
 - (h) Yetimlerle dul kadın veya erkeklerin çocuklarına tahsis edilen özel aylıkları,
 - (i) İş piyasası ek aylıklarını (A. T. P.)
- Kapsayan mevzuat,
Hakkında uygulanır.

Madde : 3

- (1) Bu Sözleşme, 2. maddede belirtilen mevzuatı değiştiren veya bu mevzuata ek olarak çıkarılan bütün kanunlarla tüzükler hakkında da uygulanır.
- (2) Bu Sözleşme, Âkıt Taraflar uyduğu takdirde, yeni bir sosyal güvenlik dâhi ile ilgili kanun ve tüzükler hakkında da, yukarıdaki fıkra hükmüne bakılmaksızın, uygulanır.
- (3) Bu Sözleşme, yürürlükte bulunan mevzuatın yeni nüfus kategorilerine teşmiline dair kanun ve tüzükler hakkında da bu kanun ve tüzüklerin resmen yayımlandıkları tarihten itibaren üç ay içinde diğer Âkıt Tarafça itiraz edilmemesi halinde, uygulanır.

Madde : 4

- (1) Danimarka'daki Türk vatandaşları ile Türkiye'deki Danimarka vatandaşları, bu Sözleşmenin 2. maddesinde belirtilen mevzuata tabidirler. Bu Sözleşmede aksine hüküm bulunmayan hallerde, her iki taraf vatandaşları, hak ve vecibeleri bakımından, ikamet ettikleri ülke vatandaşlarıyla eşit muamele görürler.
- (2) Yukarıdaki fıkra hükmünün aksine olarak, bu Sözleşme, diplomatik temsilcilerle konsolosluk mesleğinde çalışan kimseler hakkında uygulanmaz.

Madde : 5

Aşağıdaki haller, bu Sözleşmenin 4. maddesindeki genel kaidenin istisnasını teşkil eder :

- (a) İş merkezi Âkıt Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir işverenin hizmetindeki kimse, çalışma süresi içinde, işveren tarafından diğer Âkıt Taraf ülkesine geçici bir işin yapılması için gönderildiği takdirde, bu kimse hakkında diğer taraf ülkesinde kaldığı ilk oniki aylık süre için, iş merkezinin bulunduğu taraf mevzuatı uygulanır. Diğer taraf ülkesinde yapılan işin önceden kestirilemeyen nedenlerle oniki aydan fazla sürmüş olması halinde, diğer taraf yetkili makamının muvafakati alınmak kaydıyla, bu kimse hakkında aynı mevzuatın uygulanmasına devam olunabilir.
- (b) İş merkezi Âkıt Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir taşıma müessesesi tarafından istihdam edilen ve diğer taraf ülkesinde geliştirilen kimseler hakkında iş merkezinin bulunduğu taraf mevzuatı uygulanır.
- Şu kadarki, bu kimseler adı geçen müessesenin diğer Âkıt Taraf ülkesinde bulunan şubesi veya daimî temsilciliği tarafından geliştirildikleri ve devamlı olarak bu ülkede oturdukları takdirde, haklarında şubenin veya daimî temsilciliğin bulunduğu Taraf mevzuatı uygulanır.
- (c) Denizde seyreden herhangi bir gemide çalışanlar hakkında geminin bayrağını taşıdığı taraf mevzuatı uygulanır.

Âkıt Taraflardan birinin limanında diğer Âkıt Tarafa ait bir geminin yüklenmesi, boşaltılması ve onarılması işlerinde çalışan veya bu gibi işlerin gözetimi ile görevli olan kimseler hakkında limanın aidolduğu taraf mevzuatı uygulanır.

Madde : 6

(1) Bu Sözleşmenin 4. maddesinin (2) nci fıkrası hükmü saklı kalmak şartıyla, elçilik veya konsolosluklarda çalışan kimselerle elçilik veya konsolosluk meslek memurlarının şahsî hizmetlerinde çalışanlar hakkında da 4. maddenin (1) nci fıkrası hükmü uygulanır.

(2) Şu kadar ki, bu maddenin (1) nci fıkrası kapsamına giren ve sözü geçen elçilik veya konsolosluk tarafından temsil edilen Âkıt Tarafın vatandaşı olan kimseler, haklarında bu Taraf mevzuatının uygulanmasını isteyebilirler. Böyle bir tercih hakkı, bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği veya ilgili kimsenin elçilik veya konsoloslukta çalışmaya başladığı veyahut meslek memurunun hizmetine girdiği tarihten itibaren altı ay içinde ve yalnız bir defaya mahsus olmak üzere kullanılır.

Madde : 7

(1) Bu sözleşme hükümleri saklı kalmak şartıyla, Âkıt Taraflardan birinin ülkesinde ikamet eden Türk ve Danimarka vatandaşları, her iki Âkıt Taraf mevzuatına göre sağlanan sosyal güvenlik yardımlarından yararlanırlar.

(2) Âkıt Taraflardan birinin mevzuatına göre sağlanan her hangi bir sosyal güvenlik yardımı, üçüncü bir ülkede ikamet eden diğer Âkıt Taraf vatandaşlarına da, mevzuatı uygulanan tarafın söz konusu üçüncü ülkede oturan vatandaşlarıyla aynı şartlarla ve aynı ölçüde sağlanır.

Madde : 8

Âkıt Tarafların yetkili makamları bu sözleşmenin 4. maddesindeki genel kaideye başka istisnalar yapılması hususunda anlaşabilirler. Bu makamlar, bu sözleşmenin 5. maddesinde yer alan istisna hükümlerinin özel hallerde uygulanmaması hususunda da anlaşabilirler.

BÖLÜM : II

Hastalık ve Analık Sigortası

Madde : 9

Diğer Âkıt Taraf ülkesinde ikamet eden Türk ve Danimarka vatandaşları hakkında, hastalık sigortası ile sağlanan yardımlar bakımından, eşit mürnele yapılır.

Madde : 10

Diğer Âkıt Taraf ülkesinde ikamet eden ve o ülkede hastalığa karşı sigorta edilmiş olan Türk ve Danimarka vatandaşlarının hem kendileri ve hem de o ülkede ikamet eden aile fertleri, ikamet ettikleri ülkede yürürlükte bulunan mevzuat çerçevesinde hastalık sigortası yardımlarından yararlanırlar.

Madde : 11

Hastalık sigortası yardımlarına hak kazanılabilmemesinin, bir kimsenin belirli bir sigortalılık, çalışma veya ikamet süresini tamamlanmış olması şartına bağlı olduğu hallerde, o kimse tarafından her iki taraf ülkesinde yürürlükte bulunan hastalık sigortası mevzuatına göre tamamlanmış olan süreler nazara alınır.

Madde : 12

Danimarka'da ikamet eden Türk vatandaşları, muhtemel doğum tarihinden önce Danimarka'da en az on ay ikamet etmiş olmak şartıyla, Danimarka mevzuatına göre sağlanan analık yardımlarından yararlanırlar.

Madde : 13

Danimarka'da gebelik veya doğum nedeniyle işgöremez duruma düşülmesi ve bu yüzden kazancın kaybolması halinde, işgöremezlik ödeneğinden yararlanıp yararlanılamayacağını tayininde Türkiye'de yapılmış olan her hangi bir iş Danimarka'da yapılmış kabul edilir.

BÖLÜM : III

İş kazaları ve meslek hastalıkları

Madde : 14

Âkıt Taraflardan birinin vatandaşı olup o taraf ülkesinde bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu o taraf mevzuatına göre yardıma hak kazanan bir kimse diğer Âkıt Taraf ülkesinde ikamet ettiği sırada da bu yardımdan yararlanır.

Bu yardımlar, 27. madde uyarınca hazırlanacak idari anlaşma hükümlerine göre sağlanır.

Madde : 15

Bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meydana gelen malûllük derecesinin Âkıt Taraflardan birinin mevzuatına göre tayininde, daha önce geçirilmiş olan ve diğer taraf sigorta kanununa göre iş kazası veya meslek hastalığı sayılan olay da nazara alınır.

Madde : 16

Bir meslek hastalığının, ilgili kimsenin her iki Âkıt Taraf ülkesinde bu türlü bir hastalığa sebeb olabilecek işlerde çalıştıktan sonra meydana çıkmış olması halinde, bu kimseye, son olarak hangi taraf ülkesinde bu işlerde çalışmışsa, o taraf mevzuatına göre yardım yapılır.

Madde : 17

Âkıt Taraflardan birinin mevzuatına göre, bir kimseye bir meslek hastalığı nedeniyle yardım yapıldığı takdirde, o tarafın yetkili kurumu, hastalığın, ilgilinin diğer Âkıt Taraf ülkesinde bulunduğu sırada artmış olması halinde de, ilgili kimsenin diğer Âkıt Taraf ülkesinde böyle bir hastalığa sebeb olabilecek bir işte çalışmamış olması şartıyla, kendi uyguladığı mevzuat hükümlerine göre bu artış tespit ederek gerekli yardımı yapar.

Madde : 18

Âkıt Taraflardan birinin mevzuatına göre, bir meslek hastalığı nedeniyle yapılacak para yardımlarının ortalama kazanca göre hesaplanması gereken hallerde, o tarafın yetkili kurumu, bu ortalama kazancı, munhasıran kendi mevzuatına göre geçen süre içinde elde edilen kazançlara göre tespit eder.

BÖLÜM : IV

Aile yardımları

Madde : 19

Ana - babası Türk vatandaşı olan ve gerek kendisi, gerek ana - babası Danimarka'da ikamet eden bir çocuk, kendisinin veya ana - babasından birinin Danimarka'da en az altı ay ikamet etmiş olması şartıyla, aile yardımlarından (çocuk zammı) yararlanır.

Madde : 20

Ana - babası Danimarka vatandaşı olan ve gerek kendisi, gerek ana - babası Türkiye'de oturan her çocuk, kendisinin veya ana - babasından birinin Türkiye'de en az altı ay ikamet etmiş olması şartıyla, aile yardımlarından (çocuk zammı) yararlanır.

BÖLÜM : V

İşsizlik sigortası

Madde : 21

Diğer Âküt Taraf ülkesinde ikamet eden Türk veya Danimarka vatandaşları, işsizlik sigortası hakları bakımından, o taraf vatandaşlarıyla eşit muameleye tabi tutulurlar.

BÖLÜM : VI

Yaşlılık, malûllük ve ölüm yardımları

Madde : 22

Danimarka'daki Türk vatandaşları 18 yaş ile yaşlılık aylığından yararlanma yaş haddi arasında Danimarka'da en az 15 yıl ikamet etmişler ve bunun en az beş yılı yaşlılık aylığı talebettikleri tarihe hemen tekaddüm eden süre içinde geçmiş ise, Danimarka mevzuatına göre, yaşlılık aylığı almaya hak kazanırlar.

Madde : 23

Danimarka'daki Türk vatandaşları malûllük aylığı talebinde buldukları tarihten hemen önceki en az beş yıl içinde Danimarka'da ikamet etmişlerse, bu süre içinde bedenen ve fikren normal bir iş görebilecek durumda olmaları kaydıyla, Danimarka mevzuatına göre malûllük aylığı almaya hak kazanırlar.

Madde : 24

Danimarka'daki Türk vatandaşları aşağıdaki hallerde Danimarka mevzuatına göre dul aylığından yararlanırlar.

(a) Ölen eşin, 18 yaşından sonra ve ölüme hemen takaddüm eden en az beş yıl zarfında Danimarka'da ikamet etmiş olması,

(b) Dul kadının aylık bağlanması isteğinde bulunduğu tarihe hemen takaddüm eden en az beş yıl içinde Danimarka'da ikamet etmiş olması.

Madde : 25

Dul kalan Türk kadın ve erkeklerinin çocukları ile Türk vatandaşlarının yetimleri Danimarka'da ikamet ettikleri takdirde, bunların ölen ana ve babalarından birisinin veya her ikisinin ölüm tarihine hemen takaddüm eden en az beş yıl içinde Danimarka'da ikamet etmiş olmaları şartıyla, Danimarka mevzuatına göre ödenen aile yardımlarından yararlanırlar.

Madde : 26

(1) Bir kimsenin veya hak sahiplerinin yalnız Türk mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri nazara alındığı zaman aylık bağlanmasına hak kazanamaması halinde, Danimarka'da geçen çalışma sürelerinin lüzumu kadarı nazara alınır. Şu kadar ki, Türk mevzuatına göre geçen prim ödeme süresi 360 günden az olduğu takdirde bu fıkra hükmü uygulanmaz.

(2) Yukardaki fıkranın uygulanmasında, Danimarka'da geçen bir tam çalışma ayı Türk mevzuatına göre geçen 30 prim ödeme gününe eşit kabul edilir.

(3) Bir kimse, yukardaki fıkra gereğince, aylık bağlanmasına hak kazandığı takdirde, aylık miktarı aşağıda açıklandığı şekilde hesaplanır :

(a) Türk yetkili kurumu; ilk önce, ilgili kimsenin bu maddenin (1) nci fıkrası gereğince alabileceği nazarı aylık miktarını hesaplar.

(b) Yetkili kurum ondan sonra (a) bendi gereğince tespit edilen nazarı aylık üzerinden ilgili kimseye ödenecek fiili aylık miktarını hesabedip bu miktarı, gerekirse, uyguladığı mevzuata göre geçen sigortalılık süreleriyle orantılı olarak mevzuatta öngörülen asgarî hadde çıkarır.

BÖLÜM : VII

Çeşitli hükümler

Madde : 27

Her iki Âkıt Tarafın yetkili makamları :

(a) Bu sözleşmenin uygulanması için gerekli idarî anlaşmayı yaparlar.

(b) Bu sözleşmenin uygulanması için alınan tedbirler hakkında birbirlerine bilgi verirler.

(c) Bu sözleşmenin uygulanmasında etkili olabilecek mevzuat değişiklikleri hakkında birbirlerine bilgi verirler.

(d) Bu sözleşmenin uygulanmasını kolaylaştıracak irtibat bürolarını tayin ederler.

Madde : 28

Bu sözleşmenin uygulanmasında :

(a) Âkıt Tarafların yetkili makamları ile sosyal güvenlik mercileri kendi mevzuatlarını uyguluyorlarmış gibi birbirlerine yardım ederler. Bu karşılıklı yardım için ücret talebetmezler.

(b) Yetkili mercilerle diğer kuruluşlar birbirleriyle ve ilgili kimselerle doğrudan doğruya muhabere edebilirler. Muhabereceler İngilizce veya Fransızca olarak yapılır.

(c) İlgili kimseler tarafından Âkıt Tarafların kamu yetkililerine ve sosyal güvenlik mercilerine hitaben yazılan bir dilekçe, Âkıt Tarafların kendi dâhlerinde yazılmış olması halinde dahi geçerli sayılır.

Madde : 29

(1) Sosyal güvenlik konusunda düzenlenen belgelere Âkıt Taraflardan birinin mevzuatına göre tanınmış olan vergi, resim ve harç muafiyeti diğer Âkıt Tarafın makam ve mercilerine verilmesi gereken benzer belgelere de teşmil edilir.

(2) Bu sözleşmenin uygulanmasında düzenlenmesi gereken belgeler elçilik veya konsolosluk makamlarının tasdikinden muafittir.

Madde : 30

Âkit Taraflardan birinin yetkili merciine belirli bir süre içinde verilmesi gereken bir itiraz dilekçesi diğer Âkit Tarafın muadil yetkili merciine aynı süre içinde verilmişse, kabul edilir.

Madde : 31

Bu Sözleşme gereğince yapılması gereken ödemeler ödemeyi yapan tarafın parasıyla yapılır.

Madde : 32

Âkit Taraflardan birinin yetkili kurumu, diğer Âkit Tarafın yetkili kurumunun isteği üzerine, kendi ülkesinde ikamet eden kimselerin tıbbî muayenelerini yaptıracağı gibi bu kimselerle ilgili olarak idarî yardımda da bulunur.

Şu kadar ki, yetkili kurum, ilgili kimsenin tıbbî muayenesini kendisi tarafından tâyin edilen bir hekime yaptırmak hakkını muhafaza eder.

Madde : 33

Bu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasından doğan anlaşmazlıklar, Âkit Tarafların yetkili makamları arasında varılacak karşılıklı anlaşma yolu ile çözümlenir.

Madde : 34

İş piyasası ek aylık sistemine üye olunmasıyla ilgili hükümler yabancı işçiler hakkında da uygulanır.

BÖLÜM : VIII

Son hükümler

Madde : 35

- (1) Bu Sözleşme, yürürlüğe girdiği tarihten önceki devre için bir hak bahsetmez.
 - (2) Bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önce geçen bütün sigortalılık, çalışma ve ikamet süreleri bu Sözleşmeden doğan hakların tespitinde nazara alınır.
 - (3) Bu Sözleşmenin (1) nci fıkrası hükümleri saklı kalmak şartıyla, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önce meydana gelen bir sigorta olayı için dahi bu Sözleşmeye göre bir hak doğabilir.
 - (4) İlgili kimsenin vatandaşlık durumu veya diğer Âkit Taraf ülkesinde ikamet etmiş olması nedeniyle yapılmamış veya durdurulmuş olan bir yardım, ilgili kimsenin isteği üzerine, yardımın daha önce toptan ödeme şeklinde yapılmamış olması şartıyla, bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten geçerli olmak üzere, yapılır veya durdurulan yardımın ödenmesine başlanır.
- Mevzuata göre yardımın yapılması için istekte bulunulmasına gerek olmayan hallerde yardım, ilgili kimsenin isteği olmadan yapılabilir.
- (5) Bu maddenin (4) ncü fıkrasında sözü edilen talebin bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten iki yıl sonra yapılmış olması halinde, zaman aşımına uğramamış olması şartıyla, bu yardımlar talebin yapıldığı tarihten itibaren yapılır.

Madde : 36.

Bu Sözleşme yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere on iki aylık bir süre için geçerlidir. Âkit Taraflardan birinin Hükümetince bir yıllık sürenin bitiminden üç ay önce Sözleşmenin yü-

rürlükten kaldırılacağına dair yazılı ihbarda bulunulmadıkça Sözleşme yeniden oniki aylık bir süre için yürürlükte kalır. Sözleşmenin yürürlükten kaldırılması daha önce kazanılmış olan hakları etkilemez. Bu Sözleşme hükümlerine göre ileride elde edilecek olan yardımların ne suretle verileceği özel bir anlaşma ile düzenlenir.

Madde : 37 .

Bu Sözleşme Groenland ile Faroe adalarında uygulanmaz.

Madde : 38.

Bu Sözleşme tasdik edilir ve tasdik belgeleri mümkün olan en kısa zamanda Kopenhag'da teati edilir. Sözleşme, tasdik belgelerinin teati edildiği ayı izleyen ikinci ayın birinci günü yürürlüğe girer.

Hükümetleri tarafından usulü dairesinde yetki verilmiş aşağıda imzaları bulunan kimseler, yukarıdaki hususları tasdik zımında, bu sözleşmeyi imzalamışlardır.

Bu sözleşme Ankara'da 13 Kasım 1970 tarihinde iki nüsha halinde İngilizce olarak düzenlenmiştir.

Türkiye Hükümeti adına Danimarka Hükümeti adına
Ihsan Sabri Çağlayangil *Poul Hartling*

PROTOKOL

Bugün Türkiye ile Danimarka arasında imzalanmış olan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi nedeniyle Akıt Taraflar aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır.

(1) Danimarka'da bir iş kazası geçirmiş olan ve Türkiye'ye döndükten sonra da tedavisine devam olunması gereken bir Türk işçisine yapılacak sağlık yardımları sorunu incelenecektir.

(2) Danimarka'daki emeklilik sistemi ile diğer ülkelerdeki sigorta sistemi arasında bir ahenk te-sisi sorunu, halen Danimarka Hükümeti tarafından incelenmektedir. Danimarka'nın yetkili makamları bu Sözleşmede yapılması mümkün değişikliğin gerçekleştirilmesi amacıyla ileri bir tarihte Türk yetkili makamları ile müzakerelere başlamaya hazırdırlar.

Hükümetleri tarafından usulü dairesinde yetkili kılınmış aşağıda imzaları bulunan kimseler, yukarıdaki hususları tasdik zımında, bu protokolü imzalamışlardır.

Bu protokol Ankara'da 13 Kasım 1970 tarihinde iki nüsha halinde İngilizce olarak düzenlenmiştir.

Türkiye Hükümeti adına Danimarka Hükümeti adına
Ihsan Sabri Çağlayangil *Poul Hartling*

